

Sprinteriai maratone

Greičiausiai sutiksime su teiginiu, kad konstruktyvus ateities planavimas yra vienas svarbiausių tvarios visuomenės komponentų. Kalbant filosofiskai, tai tam tikras dialogas su ateitimi, o geriausiai perprātę jos principus bėgant laikui apdovanojami įvairiomis privilegijomis ir finansinė laisvė trofėjų sąrašė užima tikrai ne paskutinę vietą. Bet kuris kelias iki šio tikslo tiesiausias?

„McKinsey Global Institute“ duomenimis, viso pasaulio finansinis turtas 2010 m. siekė apie 212 trln. JAV dolerių, o visų investicinių aktyvų (be nekilnojamojo turto) apimtis sudarė apie 150 trln. dolerių. Daugiau nei pusę viso investicinio turto valdo tradiciniai, pavyzdžiui, pensijų bei draudimo, fondai.

Atrodytų logiška, kad efektyviausias būdas investuoti ir kaupti lėšas ateičiai yra būtent tokiuose fonduose, kurie atitinka šiuos kriterijus: 1) diversifikacija – fonduose jūsų investicijos gali būti smulkiai išskaidytos; 2) paprastumas – nereikia jokių specifinių žinių, tik pervedi pinigus į fondą ir iškart tampa investuotoju; 3) likvidumas – dauguma neprofesionalams prieinamų fondų investicinius vienetus į grynuosius pinigus iškeis dar tą pačią savaitę. Tai sėkmingo investavimo pamatas.

Nuo pirmų investicijų valdymo bendrovių atsiradimo egzistuoja ir ketvirtas, svarbiausias, argumentas – rinkos pulso pajutimas. Gerai mokamas fondo valdytojas kartu su mikroekonomistų, makroekonomistų ir analitikų komanda iš ilgo sąrašo atranka „turinčius didžiausią potencialą“ vertybinius popierius. Elementaru – visus domina tik geriausios investicijos, tad kam nukreipti pinigus į perspektyvos neturinčias įmones? Bet tikrasis klausimas, kurį vertėtų užduoti, dar paprastesnis. Ar tradiciniams akcijų fondams, kurie stengiasi apilenkti savo palyginamuosius indeksus, pavyksta atrinkti geresnes bendroves? Konsultantai jums nė nemirktelėjus į tai atsakys dviem žodžiais: Warrenas Buffettas.

Šio asmens istorija ir jo investicijų rezultatai gerai žinomi. Per daugiau nei 50 metų trunkančią investuotojo karjerą jo investicijų vidutinė metinė grąža siekia per 20 proc. Įvertinus ilgametę pagrindinio JAV akcijų indekso S & P 500 metinę grąžą, kuri nesiekia nė 10 proc., šis rezultatas iš tiesų įspūdingas.

O kaip sekasi ne tokiems žinomiems fondų valdytojams? Jei ne dvigubai, tai bent keliais procentais daugelis jų šį indeksą turėtų apilenkti. Juk į S & P 500 patenka indekse tiek „blogos“, tiek „geros“ įmonės, tad pagrindinė užduotis yra išsivengti pačių prasciausių.

Vieną išsamesnių analizių, kaip investavimo profesionalams sekasi varžytis su palyginamaisiais indeksais, savo knygoje yra pateikęs Johnas C. Bogle'as. Pavyzdžiui, 1970 m. JAV veikė 355 fondai, o iki 2005-ųjų išgyveno 132. Iš sugebėjusių išlikti 60 indekso aplenkti neįstengė (kasmet atsiliko po daugiau nei 1 proc.), 48 augo panašiai kaip indeksas ir tik 24 fondai jį kasmet lenkė daugiau nei 1 proc.

Tad daugiau nei 80 proc. fondų valdytojų indekso, kurį sudaro tiek „geros“ tiek „blogos“ įmonės, pranokti nepavyko. „American Century Investments“ tyrimai rodo, kad 1980–2008 m. daugiau nei pusė visų fondų palyginamąjį indeksą pralenkė tik 9 metus iš 29. O tikimybė, kad fondas palyginamąjį indeksą pranoks trejus metus iš eilės, siekė tik apie 15 proc.

Nuo pirmų investicijų valdymo bendrovių atsiradimo egzistuoja ir ketvirtas, svarbiausias, argumentas – rinkos pulso pajutimas.

Investuoti būtina, bet tai reikia daryti racionaliai ir geresnė priemonė už indeksus atkartojančius fondus (ETF) praktikoje retai pasitaiko. Vienas didžiausių pranašumų yra žemos jų valdymo sąnaudos – ETF, palyginti su aktyviai „geresnes“ akcijas atrenkančiais fondais, gali išsiskirti iki 10 kartų mažesnėmis sąnaudomis. Be to, investuodami į paprasčiausią pasaulio akcijų ETF, kurio metinės valdymo išlaidos siekia vos 0,35 proc., savo portfelį būsite išskaidę ne per kelias dešimtis įmonių, bet per daugiau nei tūkstantį visame pasaulyje gerai žinomų bendrovių. Savo investiciją paversti pinigais galėsite vienu mygtuko paspaudimu ar paskambinę makleriu.

O kaip W. Buffettas? Atsakymas juodu ant balto – jo kasmečiame „Berkshire Hathaway“ laiške investuotojams, kuriame jis pateikia paprastą rekomendaciją, kaip našle likusiai žmonai patartų investuoti paveldėtus pinigus: „10 proc. į trumpo termino valstybines obligacijas, o likusią dalį – į itin mažų sąnaudų S & P 500 indekso fondą.“

Skamba nuobodžiai? Nenusiminkite – investavimas skirtas bėgantiems ilgas distancijas. Daugiau ir pigesnio adrenalino rasite lažybų kontorose. ■